

Total No. of Printed Pages : 13

(DO NOT OPEN THIS QUESTION BOOKLET BEFORE TIME OR UNTIL YOU
ARE ASKED TO DO SO)

PG-EE-2013

SUBJECT : Sanskrit

B

Sr. No. 10038

Time : 1¼ Hours

Max. Marks : 100

Total Questions : 100

Roll No. (in figures) _____ (in words) _____

Name _____ Father's Name _____

Mother's Name _____ Date of Examination _____

(Signature of the Candidate)

(Signature of the Invigilator)

CANDIDATES MUST READ THE FOLLOWING INFORMATION/INSTRUCTIONS BEFORE
STARTING THE QUESTION PAPER.

1. **All questions are compulsory and carry equal marks.**
2. The candidates **must return** the question booklet as well as OMR Answer-Sheet to the Invigilator concerned before leaving the Examination Hall, failing which a case of use of unfair-means/misbehaviour will be registered against him/her, in addition to lodging of an FIR with the police. Further the answer-sheet of such a candidate will not be evaluated.
3. In case there is any discrepancy in any question(s) in the Question Booklet, the same may be brought to the notice of the Controller of Examinations in writing **within two hours** after the test is over. No such complaint(s) will be entertained thereafter.
4. The candidate **must not** do any rough work or writing in the OMR Answer-Sheet. Rough work, if any, may be done in the question booklet itself. Answers **Must Not** be ticked in the question booklet.
5. **Use only black or blue ball point pen of good quality in the OMR Answer-Sheet.**
6. There will be no **negative** marking. Each correct answer will be awarded **one** full mark. Cutting, erasing, overwriting and more than one answer in OMR Answer-Sheet will be treated as incorrect answer.
7. **Before answering the questions, the candidates should ensure that they have been supplied correct and complete booklet, containing 100 questions (Sr. No. 1 to 100). Complaints, if any, regarding misprinting etc. will not be entertained 30 minutes after starting of the examination.**

PG-EE-2013/Sanskrit/(B)

Asha
20/7/13

SEAL

1. भृ-धातोः लट् लकार-प्रथम पुरुष-एकवचनस्य रूपं अस्ति

(1) भर्ति	(2) बभर्ति
(3) बिभर्ति	(4) बिभृति
2. हन्-धातोः लट् लकार-मध्यम पुरुष एकवचनस्य रूपं अस्ति

(1) हनसि	(2) हनषि
(3) हनिसि	(4) हंसि
3. 'अनमत' नम् धातोः रूपं अस्ति [लङ् लकारस्य]

(1) प्रथम पुरुष-एकवचनस्य	(2) मध्यम पुरुष-बहुवचनस्य
(3) मध्यम पुरुष-एकवचनस्य	(4) उत्तम पुरुष-एकवचनस्य
4. मोदताम् रूपं अस्ति

(1) लोट् लकार प्रथम पुरुष-एकवचनस्य	(2) लोट् लकार प्रथम पुरुष-द्विवचनस्य
(3) लट् लकार प्रथम पुरुष-द्विवचनस्य	(4) लोट् लकार मध्यम पुरुष-द्विवचनस्य
5. भज् धातोः लङ् लकार-मध्यमपुरुषस्य-एकवचनस्य रूपं अस्ति

(1) अभजत	(2) अभजः
(3) अभज	(4) अभजसि
6. भू-धातोः णिजन्त-रूपं अस्ति

(1) भावति	(2) भाविति
(3) भवयति	(4) भावयति
7. दा-धातोः णिजन्त रूपं अस्ति

(1) दायति	(2) दापयति
(3) दयति	(4) दपयति
8. 'दित्सति' सन्नतं रूपं कस्याः धातोः अस्ति

(1) दित्	(2) दित्स
(3) दा	(4) दि

9. श्रु-धातोः णिजन्त-रूपं अस्ति

(1) श्रवयति	(2) श्रावयति
(3) श्रवति	(4) श्रावति

10. पठ्-धातोः लिट् लकार-प्रथम-पुरुष-द्विवचनस्य रूपं अस्ति

(1) पपठतुः	(2) पपेठतुः
(3) पेठतुः	(4) पपठेतुः

11. छन्दःशास्त्रस्य रचयिता अस्ति

(1) कपिलः	(2) पिंगलः	(3) कण्वः	(4) व्यासः

12. 'श्लोकः' कस्य छन्दसः अपरं नाम अस्ति ?

(1) इन्द्रवज्रा-छन्दसः	(2) उपेन्द्रवज्रा-छन्दसः
(3) अनुष्टुप्-छन्दसः	(4) वंशस्थ-छन्दसः

13. "तगण, तगण, जगण, गुरु, गुरु" कस्मिन् छन्दसि वर्तते ?

(1) उपेन्द्रवज्रा-छन्दसि	(2) उपजाति-छन्दसि
(3) वंशस्थ-छन्दसि	(4) इन्द्रवज्रा-छन्दसि

14. 'शार्दूलविक्रीडिते' वर्णाः सन्ति ?

(1) 17	(2) 18	(3) 19	(4) 20

15. 'यात्येकतोऽस्तशिखरं पतिरोषधीना' अस्मिन् किम् छन्दः अस्ति ?

(1) वसन्ततिलका	(2) मालिनी
(3) आर्या	(4) अनुष्टुप्

16. कः अलंकारः द्वयर्थकः अस्ति ?

(1) विभावना	(2) श्लेषः
(3) यमकः	(4) उत्प्रेक्षा

17. "चन्द्रवत् मुखं मनोज्ञमेतत्" अत्र अलंकारः अस्ति

(1) उत्प्रेक्षा	(2) उपमा
(3) यमकः	(4) अर्थान्तरन्यासः

18. "सति हेतौ फलाभावे" कस्य अलंकारस्य लक्षणम् अस्ति ?
 (1) विभावना-अलंकारस्य (2) अतिशयोक्ति-अलंकारस्य
 (3) विशेषोक्ति-अलंकारस्य (4) रूपक-अलंकारस्य
19. "ग्रीवा भंगाभिरामं महनुपतति स्यन्दने दत्त दृष्टिः" अत्र अलंकारः अस्ति
 (1) विशेषोक्तिः (2) अतिशयोक्तिः
 (3) समासोक्तिः (4) स्वभावोक्तिः
20. अलंकारः कति विधः
 (1) 4 (2) 2 (3) 5 (4) 6
21. ऋग्वेदः कीदृशी रचना अस्ति ?
 (1) नाटिका (2) नाटकम्
 (3) संहिता (4) प्रकरणम्
22. संहिता कति सन्ति ?
 (1) 4 (2) 3 (3) 2 (4) 5
23. ब्रह्मचर्य सूक्तः केन सम्बन्धितः ?
 (1) नाटक साहित्येन (2) उपनिषद्-साहित्येन
 (3) संहिता-साहित्येन (4) आरण्यक-साहित्येन
24. रूपकस्य कति भेदाः सन्ति ?
 (1) 10 (2) 12 (3) 9 (4) 8
25. ईशोपनिषद् केन सम्बन्धितः
 (1) सामवेदेन (2) ऋग्वेदेन
 (3) यजुर्वेदेन (4) अथर्ववेदेन
26. अभिज्ञानशाकुन्तलस्य नायकः अस्ति
 (1) मातलिः (2) विदूषकः
 (3) कण्वः (4) दुष्यन्तः

27. शकुन्तला कस्य ऋषेः आश्रमे वसति स्म ?
- (1) दुर्वासः (2) वसिष्ठस्य
(3) कण्वस्य (4) विश्वामित्रस्य
28. शकुन्तलायाः मातुः नाम आसीत्
- (1) उर्वशी (2) मेनका
(3) रम्भा (4) प्रियंवदा
29. "मा गृधः कस्य स्विद् धनम्" इयम् उक्तिः कस्मिन् अस्ति ?
- (1) कठोपनिषदि (2) मुण्डकोपनिषदि
(3) ईशोपनिषदि (4) माण्डुक्योपनिषदि
30. भवभूतेः रचना अस्ति
- (1) वेणीसंहारम् (2) मुद्राराक्षसम्
(3) मृच्छकटिकम् (4) उत्तररामचरितम्
31. हितोपदेशः कस्य रचना अस्ति
- (1) बाणस्य (2) सुबन्धोः
(3) दण्डिनः (4) नारायण पण्डितस्य
32. दूतवाक्यस्य कथानकस्य आधारोऽस्ति
- (1) रामायणम् (2) अभिज्ञानशाकुन्तलम्
(3) महाभारतम् (4) बुद्धचरितम्
33. शुकनासोपदेशः कस्य रचना अस्ति
- (1) सुबन्धोः (2) अम्बिकादत्तस्य
(3) दण्डिनः (4) बाणस्य
34. अम्बिकादत्तस्य रचना अस्ति
- (1) दशकुमारचरितम् (2) शिवराजविजयः
(3) वासवदत्ता (4) कादम्बरी

35. शिवराजविजयः नामक – रचनायां गायकस्य रूपं धारयति
 (1) शिवराजः (2) अफजलखानः
 (3) योगीराजः (4) गौरसिंहः
36. कालिदासस्य कति रचनाः सन्ति
 (1) 3 (2) 5 (3) 7 (4) 6
37. रघुवंशे कः राजा गोः सेवां करोति
 (1) अजः (2) रामः
 (3) रघुः (4) दिलीपः
38. बुद्धचरितम् कस्य रचना अस्ति
 (1) कालिदासस्य (2) अश्वघोषस्य
 (3) माघस्य (4) भारवेः
39. अश्वघोषस्य कति रचनाः सन्ति
 (1) 3 (2) 2 (3) 1 (4) 4
40. दण्डिनः रचना अस्ति
 (1) वासवदत्ता (2) कादम्बरी
 (3) दशकुमारचरितम् (4) कोऽपि न
41. पठ् धातोः तुमुन्-प्रत्ययान्त-रूपं अस्ति
 (1) पठितुम् (2) पठ्तुम्
 (3) पठितुम् (4) पठेतुम्
42. पा धातोः क्त-प्रत्ययान्त-रूपं अस्ति
 (1) पातः (2) पीतः
 (3) पेतः (4) पतः
43. भू धातोः क्त्वा-प्रत्ययान्त-रूपं अस्ति
 (1) भवित्वा (2) भूवित्वा
 (3) भूत्वा (4) भूय

44. दा धातोः अनीयर्-प्रत्ययान्त-रूपं अस्ति
 (1) देवीयः (2) दानीयः
 (3) दनीयः (4) देपनीयः
45. उत्-उपसर्ग-पूर्वक-स्था धातोः रूपं अस्ति
 (1) उत्थाय (2) उत्थित्वा
 (3) उत्तिथत्वा (4) उत्तिथय
46. धनवान् इत्यस्य विग्रहः अस्ति
 (1) धन + वान् (2) धन + वत्
 (3) धन + मत् (4) धन + वात्
47. ग्रामता इत्यस्य विग्रहः अस्ति
 (1) ग्राम + तल् (2) ग्राम + ता
 (3) ग्र + मता (4) ग्र + अमता
48. दण्ड + इनि अस्ति
 (1) दण्डेन् (2) दण्डी
 (3) दण्डीन् (4) दण्डि
49. 'हार्यम्' अस्य विग्रहः अस्ति
 (1) हर् + ण्यत् (2) ह् + ण्यत्
 (3) हार् + ण्यत् (4) कोऽपि न
50. कर्मधारय कस्य उपभेदः अस्ति
 (1) अव्ययीभावः (2) बहुव्रीहि
 (3) तत्पुरुषः (4) केवल समासः
51. भू-धातोः लुट्-लकार-प्रथम-पुरुष-एकवचनस्य रूपं अस्ति
 (1) भविता (2) भवितास्ति
 (3) भवितासति (4) भवतास्ति

52. उपेन्द्रः अत्र सन्धि-छेदः अस्ति

(1) उपा + इन्द्रः	(2) उप + इन्द्रः
(3) उप + एन्द्रः	(4) उप + ईन्द्रः

53. दैत्यारिः अस्मिन् सन्धि-छेदः अस्ति

(1) दैत्य + अरिः	(2) दैत्या + अरिः
(3) दैत्या + आरिः	(4) दैत्या + रिः

54. नायकः अस्मिन् सन्धि-विग्रहः अस्ति

(1) ना + अयकः	(2) न + आयकः
(3) ने + अकः	(4) नै + अकः

55. यदि + अपि इत्यत्र सन्धि-रूपं अस्ति

(1) यद्यपि	(2) यद्वीपि
(3) यद्यापि	(4) कोऽपि न

56. सज्जनः अस्य सन्धि-छेदः अस्ति

(1) सज् + जनः	(2) सज्ज + नः
(3) सत् + जनः	(4) स + ज्जनः

57. वागीशः अस्य सन्धि-छेदः अस्ति

(1) वागी + शः	(2) वाग् + ईशः
(3) वा + गीशः	(4) वाक् + ईशः

58. त्वङ् करोषि अस्य सन्धिविग्रहः अस्ति

(1) त्वम् + करोषि	(2) त्वङ् + करोषि
(3) त्वन् + करोषि	(4) त्वत् + करोषि

59. सन्धेः कति भेदाः सन्ति

(1) 4	(2) 3
(3) 5	(4) 6

60. मनोरथः अस्य संधि-विग्रहः अस्ति

(1) मनर् + रथः	(2) मनो + रथः
(3) मनस् + रथः	(4) म + नोरथः

61. कस्मिन् समासे उत्तर-पदस्य प्रधानता अस्ति

(1) तत्पुरुषे	(2) बहुव्रीहि
(3) द्वन्द्वे	(4) अव्ययीभावे

62. पीताम्बरः इत्यत्र समासः अस्ति

(1) द्वन्द्वः	(2) नञ्
(3) बहुव्रीहि	(4) कर्मधारय

63. द्वन्द्व-समासे कस्य प्रधानता अस्ति

(1) अव्ययस्य	(2) अन्यपदस्य
(3) उभयपदेयोः	(4) उत्तर-पदस्य

64. अनश्वः इत्यस्य विग्रहः अस्ति

(1) अन + श्वः	(2) अ + नश्वः
(3) अ + अश्वः	(4) न + अश्वः

65. कारकाणि कति सन्ति

(1) 7	(2) 6	(3) 5	(4) 4

66. उभयतः अस्य योगे का विभक्तिः भवति

(1) तृतीया	(2) षष्ठी
(3) प्रथमा	(4) द्वितीया

67. अंगविकारे कस्याः विभक्तेः प्रयोगं भवति

(1) चतुर्थी	(2) तृतीया
(3) पंचमी	(4) द्वितीया

68. नृपाय देहि – अत्र कारकम् अस्ति

(1) करण	(2) अपादान
(3) सम्प्रदान	(4) अधिकरण

69. 'अच्' प्रत्यहारे कति वर्णाः सन्ति

(1) 10	(2) 11	(3) 12	(4) 9

70. 'स्वर' प्रत्यहारे कति वर्णाः सन्ति

(1) 13	(2) 14	(3) 15	(4) 16

71. भारवेः रचना अस्ति

(1) शिशुपालवधम्	(2) नैषधीयचरितम्
(3) किरातार्जुनीयम्	(4) रघुवंशम्

72. संस्कृत-साहित्ये बृहत्त्रयी रचनाः सन्ति

(1) किरातार्जुनीयम्, कुमारसंभवम्, रघुवंशम्
(2) किरातार्जुनीयम्, शिशुपालवधम्, मेघदूतम्
(3) नैषधीयचरितम्, किरातार्जुनीयम्, कुमारसंभवम्
(4) किरातार्जुनीयम्, शिशुपालवधम्, नैषधीयचरितम्

73. 'किरातार्जुनीयम्' रचनायां किरातस्य वेषं कः धारयति ?

(1) शिवः	(2) अर्जुनः
(3) भीमः	(4) युधिष्ठिरः

74. 'चारुदत्तम्' कस्य रचना अस्ति ?

(1) शूद्रकस्य	(2) भासस्य
(3) कालिदासस्य	(4) अश्वघोषस्य

75. 'चारुदत्तम्' रचनायाः का नायिका ?

(1) वसन्तसेन	(2) वसन्तसेना
(3) वसन्त	(4) धृता

76. रामायणे कति काण्डाः सन्ति ?
 (1) 7 (2) 8 (3) 9 (4) 10
77. श्रीमद् भगवद्-गीतायाः कति अध्यायाः सन्ति ?
 (1) 17 (2) 18 (3) 19 (4) 20
78. संहिताः कति सन्ति ?
 (1) 4 (2) 3 (3) 2 (4) 5
79. स्वपन्नवासवदत्तस्य नायकः अस्ति
 (1) दुष्यन्तः (2) शिशुपालः (3) उदयनः (4) रामः
80. काण्येषु रभ्यम् -
 (1) प्रकरणम् (2) नाटिका
 (3) रूपकम् (4) नाटकम्
81. बालक-शब्दस्य तृतीया-एकवचनस्य रूपं अस्ति
 (1) बालकेन् (2) बालकेण
 (3) बालकेन (4) बालका
82. मातृ-शब्दस्य द्वितीया-बहुवचनस्य रूपं अस्ति
 (1) मातृन् (2) मातृन्
 (3) मातरान् (4) मातृः
83. 'राज्ञाम्' कस्याः विभक्तौः वचनस्य च रूपं अस्ति
 (1) षष्ठी-बहुवचनस्य (2) सप्तमी-एकवचनस्य
 (3) द्वितीया-एकवचनस्य (4) पञ्चमी-बहुवचनस्य
84. अस्मद्-शब्दस्य षष्ठी-एकवचनस्य रूपं अस्ति
 (1) मम् (2) मम
 (3) ममस्य (4) ममः

B

85. वारिणि रूपं अस्ति
 (1) प्रथमा-बहुवचनस्य (2) द्वितीया-बहुवचनस्य
 (3) द्वितीया-द्विवचनस्य (4) सप्तमी-एकवचनस्य
86. त्रि-स्त्रीलिंगस्य षष्ठी-बहुवचनस्य रूपं अस्ति
 (1) तिसृणाम् (2) तिसृणाम्
 (3) त्रयाणाम् (4) त्रीणाम्
87. पन्थाः अस्मिन् प्रातिपदिकं (मूलप्रकृतिः) अस्ति
 (1) पन्था (2) पथ
 (3) पन्थन् (4) पथिन्
88. विद्वस्-द्वितीया-एकवचनस्य रूपं अस्ति
 (1) विद्वसम् (2) विद्वंसम्
 (3) विदुषम् (4) विद्वसंम्
89. गम्-धातोः विधिलिङ्-मध्यम पुरुष-बहुवचनस्य रूपं अस्ति
 (1) गमेत् (2) गच्छेत्
 (3) गच्छेत (4) गच्छेथ
90. स्था-धातोः लृट् लकार-प्रथम पुरुष-एकवचनस्य रूपं अस्ति
 (1) स्थास्यन्ति (2) स्थाष्यन्ति
 (3) स्थासिष्यति (4) तिष्ठिष्यन्ति
91. भर्तृहरेः रचना अस्ति
 (1) गीतगोविन्दः (2) नीतिशतकम्
 (3) सूर्यशतकम् (4) ऋतुसंहारम्
92. 'दीपशिखा' इदम् कस्य कवेः विशेषणम् अस्ति ?
 (1) भारवेः (2) माघस्य
 (3) श्रीहर्षस्य (4) कालिदासस्य

93. गीतगोविन्दस्य कविः अस्ति

(1) जयदेवः	(2) बिल्हणः
(3) कल्हणः	(4) राजशेखरः

94. निरुक्तस्य रचयिता अस्ति

(1) कपिलः	(2) यास्कः
(3) व्यासः	(4) वाल्मीकिः

95. कादम्बरी कीदृशी रचना अस्ति

(1) आख्यायिका	(2) नाटिका
(3) कथा	(4) एकांकी

96. काव्यादर्शस्य रचयिता अस्ति

(1) दण्डी	(2) बाणः
(3) भामहः	(4) आनन्दवर्धनः

97. विश्वनाथस्य रचना अस्ति

(1) काव्यालंकार सूत्रम्	(2) ध्वन्यालोकः
(3) साहित्यदर्पणः	(4) काव्यप्रकाशः

98. गोपथ ब्राह्मणस्य सम्बद्धो वेदोऽस्ति

(1) ऋग्वेदः	(2) सामवेदः
(3) अथर्ववेदः	(4) यजुर्वेदः

99. कस्याः रचनायाः नायिका 'वासवदत्ता' अस्ति ?

(1) मुद्राराक्षसम्	(2) स्वप्नवासवदत्ता
(3) वेणीसंहारम्	(4) सौन्दरानन्दम्

100. अर्थो हि कन्या परकीयेव-इमाम् उक्तिं अभिज्ञानशाकुन्तले कः कथयति ?

(1) दुष्यन्तः	(2) विदूषकः	(3) कण्वः	(4) मातलिः